

June 7, 1970
**Minutes of Conversation between Emil Bodnaras
and Kim Il Sung**

Citation:

"Minutes of Conversation between Emil Bodnaras and Kim Il Sung", June 7, 1970, Wilson Center Digital Archive, Folder No. 92/1970, ff. 11-18, Foreign Relations Section, Fund CC of RCP, Romanian National Central Historical Archives.

<https://wilson-center-digital-archive.dvincitest.com/document/118270>

Summary:

Kim Il Sung and Emil Bodnaras discuss military and diplomatic relations between Romania and DPRK and the Soviet approach towards the issue of Warsaw Pact's enlargement, among other topics. Romania's possible involvement in facilitating the communication between Western Europe and the United States and North Korea was broached.

Credits:

This document was made possible with support from Leon Levy Foundation

Original Language:

Romanian

Contents:

Original Scan

div. 1416

11

— Arhiva Comitetului Executiv —	
al C.C. al P.C.R.	
Nr. 1631	1970

C O N V O R B I R I L E

dintre tovarășul Kim Ir Sen și tovarășul Emil Bodnaraș
(Phenian, 7 iunie 1970, orele 10-12)

Tov. Kim Ir Sen :

In primul rînd vreau să vă transmit mulțumirile C.C. al P.M. din Coreea pentru vizita pe care o faceți. Consider că vizita dumneavoastră va contribui la întărirea prieteniei dintre cele două țări și popoare.

Sînt foarte bucuros că s-a făcut, cu acest prilej, o informare privind activitatea internă, cît și, în mod deosebit, în legătură cu problemele internaționale.

Legăturile dintre partidele și guvernele noastre de la început au fost bune. Noi nu vom uita niciodată sprijinul pe care poporul român ni l-a acordat în cele mai grele timpuri.

Noi apreciem ca un ajutor deosebit, internaționalist, sprijinul material și îngrijirea copiilor, acordat de țara dumneavoastră. Acesta va rămîne adînc întipărit în inima poporului coreean.

Si în prezent relațiile noastre continuă să fie strînse în colaborarea internațională. Nici nu avem motive care să împiedice colaborarea noastră.

Noi împărtășim întrutotul părerea dumneavoastră privind dezvoltarea relațiilor dintre noi, așa cum v-au spus și reprezentanții noștri.

Sînt întrutotul mulțumit că Partidul dumneavoastră sprijină pe deplin linia politică a Partidului Muncii din Coreea. Si noi sprijinim poziția dumneavoastră principială, independentă ; ea coincide cu poziția noastră.

Toate problemele trebuie gîndite cu capul propriu. Gîndind cu capul altora nu poți rezolva problemele.

Noi oricînd vom sprijini politica dumneavoastră de independență și suveranitate. In condițiile noastre nu putem să nu aplicăm aceste principii. Nu există o independență națională despărțită de internaționalism.

Acestea se îmbină. Noi trebuie să facem educație în spiritul internaționalismului. Datorită lipsei de independență în trecut, țara noastră n-a putut obține prea multe.

Desigur că fiecare vrem să construim comunismul, dar el trebuie construit cu capul nostru. Consider această problemă deosebit de utilă pentru partidul nostru. Pe acest drum putem colabora.

Pot exista și probleme care să nu semene.

Ceea ce este important, este că mergem înainte pe drumul socialismului, în lupta împotriva imperialismului. Intr-un cuvânt, de-a lungul istoriei relațiile noastre au fost bune și îmi exprim convingerea că putem face și mai mult pentru dezvoltarea lor prin eforturi comune.

Noi nu vom repeta problemele discutate cu tovarășul Pak Sen Cer.

Mă gândesc că ar fi bine să discutăm relațiile noastre viitoare, să intensificăm mai mult relațiile pe linie economică. Avînd în vedere că noi nu avem specialiști în domeniul petrolului, aș dori să colaborăm mai mult în domeniul prospectării petrolului în țara noastră. Am descoperit undeva petrol, însă nu știm cît de mari sînt rezervele. Ar trebui sprijinul specialiștilor dumneavoastră.

Pentru dezvoltarea relațiilor economice propun să ne studiem mai bine posibilitățile. Ne gîndim că ar fi bine să ne sprijinim reciproc cu materii prime. Ar fi bine să se întîlnească delegațiile noastre economice care să stabilească în mod concret.

Noi dispunem de cantități mari de minereu de fier. Dumneavoastră aveți petrol. Putem studia o metodă de transport.

Desigur, sîntem țări mici, însă putem colabora. Dacă nu asigurăm independența economică, nu putem asigura independența politică. Chiar între țări mici se pot realiza schimburi economice, uneori mai eficiente decît schimburile cu țările mari.

De asemenea, în domeniul tehnic - doresc să avem un sprijin tehnic din partea dumneavoastră.

Ar fi nevoie să studiem problema unei colaborări după posibilitățile noastre.

Noi nu avem calificarea necesară pentru a intra în CAER, însă o colaborare bilaterală putem aranja. Cu U.R.S.S. am încheiat o convenție de colaborare, însă în CAER n-am intrat. N-am intrat în cooperativă, sîntem în gospodărie individuală, deocamdată. Solicit să dezvoltăm această colaborare care este în interesul nostru, mai utilă decît colaborarea cu cei mari.

Noi vă solicităm ceva mai mult în domeniul tehnico-științific. Intrînd ceva mai adînc, mă gîndesc ca în domeniul militar să avem o colaborare mai puternică.

Mă gîndesc că și în acest domeniu ar fi bine să se închege o colaborare.

Noi înțelegem de ce tovarășul Ioniță n-a putut veni.

Noi primim ajutor din partea U.R.S.S. și a Chinei.

Prin intermediul dumneavoastră, cu dumneavoastră, putem colabora pentru anumite obiective. Noi manifestăm mult interes în acest sens. La o țară ca a noastră să avem 4 - 500.000 de militari ! Sigur că aceste cheltuieli nu pot să nu influențeze asupra economiei, asupra nivelului de trai al poporului. Nu putem să nu facem aceste eforturi deoarece nu cunoaștem precis care sînt intențiile americanilor în ceea ce privește problema coreeană.

Trebuie să facem față mai bine. Ei au scris că dispunînd de dotarea pe care o au nu pot supune nici poporul coreean, nici poporul vietnamez. Din punct de vedere tehnic noi nu avem dotarea militară la nivelul americanilor. Inșă e nevoie de tehnică militară, e nevoie de armament și tehnică militară pentru a suplini superioritatea tehnicii moderne de luptă a SUA.

Desigur, condițiile noastre geografice nu sînt întrutotul asemănătoare. Poate că sînt totuși unele asemănări ale condițiilor din țările noastre, ceea ce ne-ar crea unele posibilități de schimb de tehnică militară care s-ar preta la noi.

V-aș ruga ca la întoarcerea în țară să-i spuneți tovarășului Nicolae Ceaușescu propunerile noastre pentru a stabili concret ce trebuie făcut.

In ceea ce privește problema reunificării țării, dumneavoastră cunoașteți care este situația.

Această problemă este foarte complicată.

Foarte mulți, presa occidentală caută să acrediteze ideea că R.P.D.Coreeană este cea care vrea să intre cu forța, să facă război, este cea care face toate provocările.

Anul trecut, Podgornîi, a ridicat problema că a auzit de la un consilier american de la Moscova că americanii nu vor dezlănțui războiul dacă nu-l va începe Nordul. Desigur, dacă ei nu vor începe, nu va fi război. Ei fac continuu provocări. În 1968 au trimis vasul-spion "Pueblo", în 1969 avionul-spion "EC-121". Era și acum să apară încă un caz. În această primăvară, un submarin american a intrat în apele teritoriale ale R.P.D.Coreene. Desigur, dacă îl scufundam se complicau și mai mult lucrurile. Pînă să se apropie navele noastre, submarinul a fugit. Vineri, era ceață. Într-o regiune a Mării Galbene a intrat un vas sud-coreean cu intenția să răpească marinari de-ai noștri. Vasele pescărești au telegrafiat imediat navelor noastre militare. Acestea au tras și vasul sud-coreean a fost scufundat la nord de paralela 38. Ei spun că vasele nord coreene au remorcat vasul militar sud-coreean și l-au scufundat. Americanii nu fac scandal deoarece nu este vasul lor.

Astfel de cazuri se întîmplă frecvent la noi.

Cînd este vorba de un vas american, atunci țipă toate agențiile. Ambasadorul sovietic a venit la mine și a întreat : "Nu considerați că datorită acestor cazuri se va încorda situația?". Putem noi să-i lăsăm pe dușmani să-și facă de cap ? Nu avem cînd să dăm indicații. Comandanții unităților de apărare a frontiere-lor hotărăsc ce măsuri se impun, nu la Phenian.

L-am rugat pe Podgornîi să-i întrebe pe americani de ce cred ei că se întîmplă aceste situații. Dacă americanii nu intenționează să lupte de ce crează asemenea cazuri de încordare. Noi nu putem să nu dăm ordin comandanților să nu tragă în dușman. Nu este oare tîrziu dacă se cere aprobarea pe scară ierarhică ? Orașele pot deveni ruine.

De ce vă spun aceasta. Dumneavoastră aveți relații diplomatice cu americanii. Spuneți-le toate aceste lucruri. De ce fac asemenea treburi ? Ne ducem noi în America să-i urmărim ? Si noi vrem să destindem situația. Izbucnirea unui război ar însemna antrenarea aliatilor - URSS și China. Noi nu avem de gînd ca pentru reunificarea patriei să iscăm un război mondial. Poporul din Sud luptă

împotriva guvernului reacționar. Noi putem realiza unificarea fără forță. Cel mai bun lucru este plecarea americanilor din Coreea. Noi vom rezolva problema. Regimul reacționar va cădea.

Tov. Emil Bodnaraș :

Eu vă mulțumesc pentru că mi-ați dat ca partener de discuție pe tovarășul Pak Sen Cer. Aceasta a permis ca de la începutul discuțiilor să se poată aborda problemele de interes comun.

Vă mulțumesc pentru răbdarea pe care ați avut-o de a asculta informarea noastră. Toate problemele asupra cărora v-am informat reflectă poziția P.C.R. și am fost autorizat să o expun.

Practica a dovedit că relațiile se pot dezvolta cu toate că se depun eforturi pentru realizarea integrării. Tancurile nu mai sînt un argument, mai ales între țările socialiste. Noi credem că ne-am situat pe o poziție justă. Noi am declarat că nu vom accepta niciodată integrarea.

România, împreună cu R.P.D. Coreeană, promovează principiile independenței, suveranității, neamestecului în treburile interne, internaționalismului proletar.

Tovarășul Nicolae Ceaușescu a spus : "Noi socotim că între România Socialistă și R.P.D. Coreeană există mari posibilități de dezvoltare a relațiilor economice, politice și militare". Practic ușile sînt deschise. Noi salutăm faptul că auzim acelaș lucru din cea mai înaltă sursă, a conducerii poporului coreean. Eu împărtășesc tot ce ați spus dumneavoastră în legătură cu colaborarea în avantajul nostru reciproc. Dumneavoastră ați devenit un partener real. Să răspundem cît mai bine cerințelor, să însărcinăm în timp cît mai scurt grupe de specialiști să facă un inventar de probleme în domenii în care putem colabora. Noi astăzi nu vă mai propunem să intrați în CAER. Noi v-am propus în 1964 să veniți în CAER pentru ca împreună să împiedicăm integrarea.

Hrușcirov ne-a spus: "Știu eu de ce vreți ca în CAER să fie China, R.P.D. Coreeană și R.D. Vietnam, pentru ca să formați majoritatea împotriva mea".

- 6 -

In prezent guvernează alte interese decît cele ale socialismului, guvernează interesele de stat. De aceea noi, țările mici și mijlocii, trebuie să reabilităm ideile colaborării principiale. Eu sînt sigur că putem face acest lucru. Noi nu ne putem propune în colaborarea cu dumneavoastră numai avantajul reciproc material, ci și un avantaj politic comun și anume să demonstrăm că principiile independenței, suveranității, egalității în drepturi nu sînt depășite, așa cum a vrut să ne convingă tovarășul W.Ulbricht. Ei nu concep că poate exista și o altă colaborarea decît cu prețul renunțării la independență, suveranitate, egalitate. Noi spunem invers : din cooperarea noastră nimeni nu trebuie să piardă nimic, toți trebuie să cîștige.

Noi vom pune în studiu problema creării unui colectiv care să stabilească toate posibilitățile și soluțiile de colaborare între cele două țări. Acest lucru considerăm că este posibil și în domeniul militar și în problema armamentului pe care noi nu îl considerăm o simplă marfă. Să găsim forme avantajoase.

Tov.Kim Ir Sen :

Foarte bine.

Tov.Emil Bodnaraș :

Deși noi nu avem în vecinătatea noastră imperialismul american și japonez, așa cum aveți dumneavoastră, sîntem obligați să întărim capacitatea noastră de apărare.

In afară de forțele noastre armate, am fost nevoiți să organizăm gărzile patriotice, să înarmăm fiecare uzină, cooperativă, fiecare comună și sat pentru a ne apăra independența și suveranitatea. In gărzile patriotice sînt cuprinși 1.200.000 de oameni. Tot tineretul de la 18 la 20 de ani face în mod regulat pregătire militară. Armata veche română a avut o formație specială pentru lupta în munți. Sub influența concepției generale sovietice - sub care ne-am aflat, unitățile de vînători de munte au fost desființate. Pîna la urmă am cedat. Am reînființat însă unitățile de vînători de munte fără încuviințarea Tratatului de la Varșovia. Iată un domeniu în care putem face un schimb de experiență. Am făcut acest lucru cu iugoslavii, care au o mare experiență : au imobilizat 36 de divizii hitleriste, hărțuindu-le continuu.

./.

Propun ca vizita delegației militare, care nu s-a putut realiza, să nu o scoatem de pe ordinea de zi și s-o realizăm.

Pentru problemele de producție specială să ne gândim la specialiști care să se întâlnească, fie în cadrul delegațiilor, fie separat.

De doi ani și jumătate n-am primit răspuns, din partea sovietică, la propunerile noastre de cooperare.

Vă mulțumim pentru că ne-ați confirmat pe deplin că și în aceste probleme gândim la fel.

În Vietnam, Nixon continuă războiul. În SUA populația se revoltă. Noi ajutăm lupta poporului vietnamez. China are o poziție de sprijin clară a popoarelor din Indochina. Regretăm că URSS are o poziție echivocă. Marile puteri pot face multe.

Noi credem că în problema unificării patriei, poziția dumneavoastră este justă, însă e prea puțin cunoscută. Ea trebuie să fie făcută cunoscută în mod direct de reprezentanții R.P.D. Coreene și nu de intermediari, care ar putea să o folosească, ca o carte de schimb la tarabă, la târg, și dumneavoastră nu aveți nevoie de un intermediar și cu atât mai puțin de o mare putere. Ce ați realizat vă dă dreptul să vorbiți de la tribuna dumneavoastră proprie.

Considerăm că este necesar ca R.P.D. Coreeană să fie mai mult prezentă în opinia publică nu numai aici, în Asia, ci și în celelalte continente unde sînt forțe progresiste organizate. În Europa, în America Latină, Africa - atît pe plan politic cît și diplomatic.

Nouă ni se pare că aici mai avem multe de făcut. Cînd, în 1960-1961, noi ne-am izolat, am avut de pierdut,

Noi susținem punctul nostru de vedere.

Desigur, noi vă vom sprijini. Însă nimeni nu vă va putea înlocui oricît de bine intenționat ar fi cineva. În prezent trebuie activizat frontul politic.

Tov. Kim Ir Sen :

Vă mulțumesc. Apreciez că aveți dreptate și vă asigur că și noi sîntem preocupați de a ieși cît mai mult din sfera în care ne aflăm. Mai avem însă nevoie de sprijin pentru a pătrunde în unele locuri mai puțin accesibile - în Europa occidentală, în unele organizații internaționale etc.

In aceeași zi, tovarășul Kim Ir Sen a oferit un prînz în cinstea delegației.

Cu acest prilej, el a relevat :

"Așa cum v-am mai spus, noi sprijinim suveranitatea dumneavoastră".

Tov. Emil Bodnaraș a răspuns :

"Vă mulțumesc, și noi o sprijinim pe a dumneavoastră".

Remarcînd că țările mici, țările din Africa, Asia și America Latină caută modele pentru organizarea și construirea societății lor, tovarășul Emil Bodnaraș a subliniat că în acest efort ele vin spre țările socialiste mici, deoarece știu că acestea pot întreține cu ele relații pe bază de egalitate și fără nici un fel de condiții.

26.VI.1970

SI. 6 ex.

Tovarăşul Emil Bodnaraş a prezentat o scurtă informare lui Pak Sen Cer în legătură cu câteva probleme interne ale Partidului Comunist Român, numărul de membrii, structura socială și națională a partidului, aspecte ale muncii practice de partid etc.

De asemenea, au fost prezentate o serie de probleme privind noile metode de conducere a activității economice. În legătură cu acest ciclu de probleme, Pak Sen Cer a întrerupt pe tovarăşul Emil Bodnaraş pentru a cere explicații suplimentare în legătură cu eficiența și avantajele pe care le aduc economiei centralele economice, despre rolul organizației de partid în conducerea întreprinderilor economice etc.

Fără a vădi dezacord față de explicațiile primite, Pak Sen Cer a prezentat metodele și sistemul de conducere direct de către partid a tuturor întreprinderilor din R.P.D.Coreeană și a conchis că ar vrea să studieze mai profund noul sistem de conducere a economiei în R.S.România și îndeosebi rolul centralelor economice din România.

Din lipsă de timp această problemă nu a mai fost reluată.

26.VI.1970

AL/ SI. 6 ex.

La Wonsan, într-o discuție separată între tovarășul Emil Bodnaraș și Pak Sen Cer, ultimul a arătat că R.P.D.Coreeană întâmpină unele greutăți în ceea ce privește completarea sau întreținerea armamentului de apărare. A menționat că Uniunea Sovietică nu livrează R.P.D.Coreene rachete pământ-aer pentru apărarea antiaeriană, pe motiv că acestea ar putea fi folosite și în scopuri ofensive. De asemenea, U.R.S.S., pe considerentul că avioanele MIG 15-17 și 19 au ieșit din dotarea armatei sovietice și ca atare nu se mai produc nici piese de schimb pentru aceste aparate, nu mai furnizează R.P.D.Coreene piesele de schimb necesare.

Pak Sen Cer a menționat că deși au avut o înțelegere cu R.P.Ungară în domeniul colaborării în producția de radiolocatori, R.P.Ungară, probabil sfătuită de U.R.S.S., s-a retras din această combinație.

După o scurtă argumentare a necesităților R.P.D.Coreene de întărire a capacității de apărare, Pak Sen Cer a arătat că țara sa este interesată să colaboreze cu R.S.România în domeniul cercetărilor și producției în comun a unor tipuri de armament care ar interesa ambele părți. În acest sens a propus ca într-un viitor apropiat să aibă loc o întâlnire între specialiștii militari români și coreeni care să stabilească problemele concrete care ar prezenta interes reciproc. Pak Sen Cer a arătat că partea coreeană dorește să colaboreze în domeniul producției de aparate de radiolocație, piese de schimb pentru avioane MIG ; mașini și armament pentru luptele în regiunile muntoase. În acest sens, Pak Sen Cer a adresat rugămintea ca partea română să furnizeze R.P.D.Coreene proiecte proprii sau din țările capitaliste pentru orice fel de armament, deoarece R.P.D.Coreeană obține mult mai greu consultații tehnice și de multe ori cu condiții inacceptabile.

Tovarășul Emil Bodnaraș a arătat că și R.S.România este interesată în colaborarea și cooperarea în producția specială cu R.P.D.Coreeană și a fost de acord ca între specialiștii militari

români și coreeni să aibă loc o întâlnire în cadrul căreia să se stabilească domeniile și posibilitățile concrete de colaborare. Pentru conspirativitatea acestor discuții s-a sugerat ca specialiștii militari să fie trimiși pe lângă delegația economică coreeană care ar urma să vină la București.

26.VI.1970

AL/SI. 6 ex.

Wonsan - Phenian - în tren -6 iunie 1970

Cu prilejul deplasării cu trenul de la Wonsan spre Phenian, între tovarășul Emil Bodnaraș și Pak Sen Cer a avut loc o convorbire, din care rețin atenția următoarele :

1. Pak Sen Cer a evidențiat eforturile P.M.C. și ale guvernului R.P.D.Coreene de a menține independența și suveranitatea statului, de a asigura egalitatea și respectul care se cuvine R.P.D.Coreene. Interlocutorul a afirmat că atât Uniunea Sovietică cât și R.P.Chineză au încercat prin diferite metode și chiar prin presiuni de a angaja R.P.D.Coreeană, respectiv Partidul Muncii din Coreea în poelmica publică. Pak Sen Cer a afirmat că P.C.U.S. indirect, a făcut insinuări la adresa P.M.C., că ar duce o politică de duplicitate, că ar sta pe două scaune etc. A completat apoi că în repetate rînduri reprezentanții sovietici au cerut ca presa coreeană să publice materiale sovietice care cuprindeau critici și injurii la adresa P.C.Chinez. Nu odată, a spus Pak Sen Cer, am fost nevoiți să explicăm sovieticilor că P.M.C. este hotărît să nu participe la polemica publică și să insiste pentru încetarea ei. Refuzînd să publicăm materiale polemice, de multe ori am riscat să ne atragem antipatia, îndeosebi din partea sovieticilor.

Am fost nevoiți, a spus Pak Sen Cer, ca în unele ocazii să răspundem și să ne demonstrăm poziția noastră independentă. Astfel, în 1966, la Conferința Națională a partidului și în alte ocazii, tovarășul Kim Ir Sen a dezaprobat polemica publică și a chemat la încetarea ei, a explicat poziția fermă a P.M.C. de a nu se amesteca în acest proces cu caracter distructiv pentru unitatea mișcării comuniste și muncitorești, a arătat că P.M.C. nu duce o politică de duplicitate, de a sta între două scaune, așa cum afirmă în mod tendențios cei cărora nu le este pe plac politica celor care gîndesc și acționează după propriile concepții.

Pak Sen Cer a completat că "fiecare din cei doi mari vecini au încercat să bage P.M.C. în buzunarele lor, însă noi nu încăpem în buzunarele altora, îl avem pe al nostru propriu ; noi avem scaunul nostru propriu pe care stăm".

Tovarăşul Emil Bodnaraş a apreciat în mod pozitiv eforturile depuse de Partidul Muncii din Coreea pe linia neangajării în polemica publică, precum şi activitatea constructivă desfăşurată de P.M.C. pentru realizarea unităţii mişcării comuniste şi muncitoreşti.

2. În altă ordine de idei, Pak Sen Cer, a făcut o scurtă trecere în revistă a preocupărilor P.M.C. şi ale guvernului R.P.D. Coreene în legătură cu problema unificării ţării. După ce a precizat că din concepţia conducătorilor de partid şi de stat coreeni lipseşte linia unificării prin forţă, cu excepţia cazului în care SUA vor declanşa un nou război, Pak Sen Cer a întrebat pe tovarăşul E. Bodnaraş dacă cunoaşte sau dacă intuieşte planurile americane în legătură cu Coreea.

La aceasta tovarăşul E. Bodnaraş a răspuns că din discuţiile purtate de tovarăşul Nicolae Ceauşescu, în două rânduri cu R. Nixon (în 1967 în calitate de persoană particulară) şi în 1969 în calitate de preşedinte al SUA, au reieşit următoarele :

a). Iniţial R. Nixon dezaproba acţiunile preşedintelui Johnson în Asia şi în mod deosebit în problema războiului din Vietnam, promitea că după ce va ajunge preşedinte al SUA va rezolva atât problema vietnameză cât şi celelalte probleme care provoacă încordare în Asia şi în alte zone. Toate acestea, a spus tovarăşul E. Bodnaraş s-au dovedit a fi fost numai lozinci electorale, sau bune intenţii, care datorită presiunilor celorlalte cercuri conducătoare şi îndeosebi a celor militare, nu au putut fi transpuse în viaţă.

b). În august 1969, tovarăşul Nicolae Ceauşescu a întrebat pe R. Nixon dacă a renunţat la ideile exprimate în urmă cu doi ani, la care preşedintele SUA a încercat unele explicaţii din care au rezultat atât imposibilitatea de a acţiona independent de voinţa cercurilor conducătoare ale pentagonului, cât şi o oarecare grijă faţă de ştirbirea prestigiului SUA. Tovarăşul Nicolae Ceauşescu a dezaprobat noua măsură a SUA de vietnamizare a războiului din Vietnam. R. Nixon a explicat că SUA nu pot găsi alte soluţii de ieşire onorabilă din conflicte decât prin asemenea căi, deoarece retragerea sau cedarea într-o anumită zonă ar constitui declanşarea unei înfrîngerii totale a SUA.

Tovarăşul E.Bodnaraş a spus că R.Nixon și în general SUA nu vădesc intenția declanșării unui nou conflict, în afara celui din Indochina.

Pak Sen Cer a întrebat dacă în discuțiile cu R.Nixon, tovarășul N.Ceaușescu a abordat în mod separat și problema coreeană, a retragerii trupelor SUA din Coreea de Sud. La aceasta s-a răspuns că problemele din Asia de sud-est, îndeosebi problema vietnameză a fost discutată separat, iar celelalte probleme care constituie elemente de încordare în Asia, inclusiv problema prezenței trupelor americane în Coreea de sud au fost discutate în comun, în cadrul recomandărilor făcute de tovarășul Nicolae Ceaușescu lui R.Nixon în vederea lichidării pericolelor de război și a destinderii situației din Asia.

În legătură cu aceasta, Pak Sen Cer a rugat pe tov.E.Bodnaraş ca în contactele cu americanii, reprezentanții români să prezinte dorința R.P.D.Coreene de a contribui la destinderea situației lor din această zonă, drept pentru care îi invită pe americani să renunțe la acțiunile de observare și spionaj pe care le săvârșesc prin violarea sistematică a integrității teritoriale a R.P.D. Coreene. Pak Sen Cer a explicat că această dorință a părții coreene decurge din înțelegerea faptului că numai într-o atmosferă destinsă se poate ajunge la rezolvarea problemei retragerii trupelor SUA din Coreea de sud. Interlocutorul a precizat că R.P.D.Coreeană dorește să pună capăt tuturor conflictelor cu SUA și datorită faptului că americanii dispun de un aparat de propagandă foarte puternic, care este folosit pentru inducerea în eroare a opiniei publice mondiale, acreditînd tot mai mult ideea că R.P.D.Coreeană este aceea care provoacă toate incidentele de la paralela 38°.

Tovarăşul E.Bodnaraş a arătat că într-o ocazie potrivită dorința R.P.D.Coreene va fi comunicată reprezentanților SUA, însă, ar fi indicat, a subliniat tovarășul E.Bodnaraş ca R.P.D.Coreeană să fie mai mult prezentă în arena internațională, să-și prezinte, pe cît este posibil singură poziția sa în problemele care o interesează și numai în cazuri extreme să apeleze la tratarea propriilor probleme prin intermediul marilor puteri, deoarece acestea tratează problemele altora în funcție de propriile interese.

Tovarăşul Emil Bodnaraş a precizat că P.C.R. și guvernul R.S.România sînt gata să ofere R.P.D.Coreene întregul sprijin pentru afirmarea sa îndeosebi în Europa, principalul centru în care se întretaie toate firele relațiilor politice, economice și culturale din întreaga lume.

Pak Sen Cer a fost de acord cu ideea exprimată de tovarăşul Emil Bodnaraş și a mulțumit pentru sprijinul promis. El a precizat că R.P.D.Coreeană face eforturi pentru o autoafirmare însă întîmpină greutăți în pătrunderea în unele zone, cum ar fi Europa occidentală și America de sud.

În unele cazuri și ceea ce este mai grav, a spus Pak Sen Cer, chiar vecinii noștri mai mari sînt aceia care ne împiedică în dezvoltarea relațiilor internaționale. Nu unul au fost cazurile cînd delegații străine cu destinația Phenian au fost determinate la Moscova sau la Pekin să nu mai viziteze R.P.D.Coreeană. De multe ori a arătat Pak Sen Cer, delegații din sud-estul Asiei veneau la Phenian prin Moscova sau în alte cazuri, delegații din Europa veneau în R.P.D.Coreeană pe rute ocolite pentru a evita trecerea prin Moscova.

Pak Sen Cer a menționat că în unele cazuri Uniunea Sovietică a prezentat eronat situația din Coreea sau a ridicat probleme în momente mai puțin oportune, ceea ce a dus uneori la umbrirea poziției R.P.D.Coreene.

3. Referindu-se la vizita în R.S.România a președintelui SUA, R.Nixon, și la faptul că Uniunea Sovietică, care deși fusese anunțată în prealabil de această acțiune și-a manifestat nemulțumirea, tovarăşul Emil Bodnaraş a explicat lui Pak Sen Cer că pe sovietici nu i-a deranjat faptul că R.S.România a fost prima țară socialistă vizitată de un președinte al SUA, cît faptul că prin această vizită s-a demonstrat că americanii nu mai acordă importanță acordurilor și împărțirilor zonelor de influență de la Yalta. La o întrebare a lui Pak Sen Cer, tovarăşul E.Bodnaraş, a explicat prevederile Acordului de la Yalta, potrivit cărora România se află în zona de influență sovietică.

Pak Sen Cer a rugat pe tov.E.Bodnaraş să-i trimită, în limba engleză și rusă, documentele de la Yalta, deoarece pînă în prezent nu le-a studiat.

26.VI.1970

AL/SI - 6 ex-

Phenian, 9 iunie 1970

In dimineața zilei de 9 iunie, în drum spre aeroport, Pak Sen Cer a revenit asupra greutăților întâmpinate în procurarea armamentului din Uniunea Sovietică și a repetat dorința părții coreene de a colabora cu R.S.România în proiectarea și producerea unor categorii de armament.

Pak Sen Cer a menționat că pînă în 1950 Uniunea Sovietică nu dispunea de elicoptere moderne, de tipul celor americane, și în timpul războiului din Coreea sovieticii au rugat partea coreeană să captureze un heliicopter american pentru a putea fi copiat.

După ce le-am predat heliicopterul solicitat și după ce sovieticii au început producția aceluiași tip de heliicopter, a spus Pak Sen Cer, cererile noastre de elicoptere erau satisfăcute cu tipuri vechi.

Tovarășul Emil Bodnaraș a arătat că R.S.România va construi elicoptere împreună cu cele mai specializate firme de elicoptere din Franța.

Pak Sen Cer a precizat că datorită reliefului muntos, greu accesibil mijloacelor de transport auto, R.P.D.Coreeană intenționează să-și doteze armata cu un număr sporit de elicoptere.

26.VI.1970

AL/SI. 6 ex.